

Autority pro nakladatele a jejich využití v bibliografických záznamech

návrh metodického doporučení (listopad 2025)

V roli nakladatele se mohou objevovat společnosti či jednotlivci. Toto doporučení se týká pouze českých společností (korporací).

Nakladatelské údaje se zapisují v bibliografickém záznamu ve formátu MARC21 do pole 264 (dříve do pole 260), a to v podobě, která je uvedena primárně na stejném prameni jako hlavní název (viz příručka Katalogizace monografií - <https://prirucky.ipk.nkp.cz/katalogizace/monografie/264>). Mohou se zde objevovat různé podoby jména nakladatele, včetně zkratk a variant vzniklých skloňováním. Pole 264 (potažmo 260) není koncipováno jako selekční.

V souvislosti s plánovaným přechodem na RDA Official a propojená data bylo doporučeno obohacení záznamů o selekční údaje pro nakladatele. Pro selekční podobu jsou určena pole řady 7XX (v případě korporací pole 710). Autoritní podoba jména nakladatele se přebírá ze souboru autorit. V případě, že není autorita pro nakladatelství založena, je žádoucí zpracovat návrh autority standardní cestou v rámci kooperativního doplňování autoritních záznamů. Do pole 710 přebíráme celou podobu záhlaví, včetně podpole 7 s identifikačním číslem autority.

Do pole **710** doplníme **kód pro roli** do **podpole 4**. Z kódovníku MARC21 přiřadíme kód **[pbl]** - *publisher = nakladatel*, tj. osoba nebo organizace odpovědná za publikování a vydání díla.

Pro *vydavatele*, tedy korporaci s intelektuální odpovědností za obsah díla, použijeme kód **[isb]** - *issuing body*, tj. osoba, rodina nebo organizace vydávající dílo (jako oficiální orgán dané organizace).

autoritní záznam pro nakladatele

Podoba pro nakladatelskou korporaci vychází z *Metodiky tvorby korporativních autorit* (dostupná na portále Národní autority ČR

https://autority.nkp.cz/jmenne-autority/metodicke-materialy/metodika-korporace-cvicne_2/)

Pole	Podpole	Název	Popis
110	\$a \$b	Záhlaví - jméno korporace Podřízená složka korporace	Jméno nakladatelství. Určení záhlaví vychází z pravidel a doporučení pro tvorbu korporativních autorit.
410	\$a \$b	Odkaz viz - jméno korporace Podřízená složka korporace	Variantní jména nakladatelství, která se objevují v použitých pramenech.
510	\$a	Odkaz viz též - jméno korporace	Nejčastěji vazba na předchozí a následující název (podpole \$w s označením "a" pro předchozí název nebo "b" pro následující název), případně pro jiné související korporace

368	\$a \$s \$t	Typ korporace Počáteční datum rozmezí Konečné datum rozmezí	Vybírán z věcného autoritního rejstříku, v tomto případě termín: nakladatelství a vydavatelství (možno doplnit do dalšího výskytu podpole \$a další typ korporace - např. spolky, akciové společnosti, firmy atd.) Do podpolí \$s a \$t se uvedou roky spojené s činností korporace.
370	\$c \$e \$f	Související země Sídlo korporace Jiné související místo	Vybírány z geografického autoritního rejstříku
372	\$a	Oblast působnosti	Vybírán z věcného autoritního rejstříku, v tomto případě termín: vydavatelská činnost (do dalšího výskytu podpole \$a možno doplnit publikační obor, pokud je známý, např. zemědělství, právo, literatura faktu atd.)
377	\$a	Jazyk	Používá se ve smyslu komunikačního jazyku dané korporace.
665	\$a	Komplexní poznámka	Pro vysvětlení vztahu mezi záhlavím a odkazem viz též
670	\$a \$b \$u	Zdroj citace Nalezené údaje URL zdroje	Doporučené podoby zápisu tištěných a elektronických zdrojů uvedeny v Metodice tvorby korporativních autorit
678	\$a	Faktografická poznámka	
680	\$i \$a	Všeobecná poznámka Návěští Text poznámky	U korporací se používá pro upozornění na možnou zaměnitelnost

V záhlaví je žádoucí použít **kvalifikátor** označující *typ korporace*, pokud není tento patrný ze samotné podoby jména (např. Nakladatelství Oeconomica). U korporací, které se věnují nakladatelské činnosti, je vhodným kvalifikátorem výraz (**nakladatelství**) uvedené v kulatých závorkách za jménem v podpoli a. Pokud se korporace věnuje i dalším činnostem, je vhodné použít širší termín (**firma**). Pokud dojde k rozšíření či zúžení činnosti korporace, která může mít vliv na podobu kvalifikátoru v záhlaví, doporučuje se uvádět předchozí podobu kvalifikátoru v odkazu viz.

Vhodné je uvádět **data činnosti**, pokud jsou známá. Mohou být uvedena, jak ve faktografické poznámce (pole 678) v podobě volně tvořené věty, tak v kódované podobě v poli 368 Typ korporace. Pro počáteční rok slouží podpole s, pro konečný rok podpole t. Ve struktuře MARC21 je k dispozici i pole 046 pro časové údaje v kódované podobě. Využití pole v českém prostředí pro uvádění dat činností korporací zatím nebylo uvedeno do praxe.

Typy korporací pro nakladatele s příklady

Akademická / vysokoškolská nakladatelství

V případě nakladatelství spojených s vysokou školou vychází podoba záhlaví z používaného jména daného nakladatelství. Pokud má nakladatelství samostatné jméno, pod kterým je známé, uvádí se pod tímto jménem (např. Karolinum). Ve variantách jména může být uvedena podoba jména v podřízenosti k dané vysoké škole. Pokud nemá nakladatelství vlastní jméno, ale je prezentováno jako podřízená složka vysoké školy, bude tato podoba použita pro záhlaví.

příklad autority vysokoškolského nakladatelství s vlastním názvem:

1102 \$a Karolinum (nakladatelství) \$7 ko2003164638
4102 \$a Univerzita Karlova. \$b Nakladatelství Karolinum \$0 o

příklady použití autoritního podoby v bibliografickém záznamu

264 1 \$a Brno : \$b Centrum pro studium demokracie a kultury ; \$b Masarykova univerzita, \$c 2025
7102 \$a Nakladatelství Centrum pro studium demokracie a kultury \$7 ko20241239686 \$4 pbl
7102 \$a Masarykova univerzita \$7 kn20010709056 \$4 pbl

264 1 \$a Praha : \$b Oeconomica, nakladatelství VŠE, \$c 2021
7102 \$a Nakladatelství Oeconomica \$7 ko20251277660 \$4 pbl
7102 \$a Vysoká škola ekonomická v Praze. \$b Fakulta mezinárodních vztahů \$7 kn20010709400 \$4 isb

Obnovená nakladatelství

V případě nakladatelství, která obnovila svoji činnost, může být použito jedno autoritní záhlaví pro celou dobu trvání činnosti korporace, pokud nedošlo k významným změnám názvu:

příklad autority

1102 \$a Odeon (nakladatelství) \$7 ko2004245920

V případě, kdy došlo k obnovení jména po delší době či u zpětného návratu ke jménu, budou vytvořena dvě záhlaví s použitím kvalifikátoru pro označení doby činnosti:

1102 \$a Lev Bílek (firma : 1929-1946) \$7 ko20251273256
368 \$a nakladatelství a vydavatelství \$s 1929 \$t 1946

1102 \$a Lev Bílek (firma : 1992-2015) \$7 ko20251273255
368 \$a nakladatelství a vydavatelství \$s 1992 \$t 2015

příklady použití v bibliografických záznamech

264 1 \$a Praha : \$b Odeon, \$c 2025
7102 \$a Odeon (nakladatelství) \$7 ko2004245920 \$4 pbl

260 \$a Místek : \$b Lev Bílek, \$c 1931 \$e (v Novém Jičíně : \$f Kryl a Scotti)
7102 \$a Lev Bílek (firma : 1929-1946) \$7 ko20251273256 \$4 pbl

260 \$a Frýdek-Místek : \$b Lev Bílek, \$c 1999

7102 \$a Lev Bílek (firma : 1992-2015) \$7 ko20251273255 \$4 pbl

Značky v roli nakladatele

V případě, kdy je značka používaná v rámci širší mediální skupiny v roli nakladatele a je takto uvedena na příslušném prameni popisu, považujeme ji za nakladatele, pro kterého bude použita samostatná autorita (např. Cosmopolis v rámci Grady). Autoritním záhlavím je jméno značky, v odkazu viz bude uvedena podřízenost vůči mediální skupině:

1102 \$a Cosmopolis (nakladatelství) \$7 ko20251277653

4102 \$a Grada (nakladatelství). \$b Cosmopolis

V případě, kdy se nakladatelství stane součástí jiného subjektu, ale nadále používá své jméno, zůstane autoritní záhlaví v podobě jména nakladatele a do odkazu viz bude uvedena varianta v podřízenosti vůči nadřazené složce:

1102 \$a Edika (nakladatelství) \$7 ko20251279065

4102 \$a Albatros Media (fima). \$b Edika (nakladatelství)

příklady použití v bibliografickém záznamu

264 1 \$a Praha : \$b Cosmopolis, \$c 2025

7102 \$a Cosmopolis (nakladatelství) \$7 ko20251277653 \$4 pbl

264 1 \$a V Brně : \$b Edika, \$c 2025

7102 \$a Edika (nakladatelství) \$7 ko20251279065 \$4 pbl

Nakladatelem obec

V případě, kdy je jako nakladatel uvedena obec, použijeme v poli 710 autoritní záhlaví příslušného místního úřadu (obecní úřad, okresní úřad, krajský úřad atd.). Pokud není příslušná autorita založena, je vhodné navrhnout její založení

1101 \$a Bezručice (Česko). \$b Obecní úřad \$7 kn20060328008

2641 \$a V Bezručicích : \$b nákladem obce Bezručice, \$c 2015

7101 \$a Bezručice (Česko). \$b Obecní úřad \$7 kn20060328008 \$4 pbl